

IZLETNIŠKE TOČKE POČITNIŠKEGA POTEKANJA PO OBČINI • IZLETNIŠKE TOČKE POČITNIŠ

NAŠA ANKETA

Kaj nam bo prineslo poletje?

Zmago Jelincič

Tatjana Planinc

Milan Kučan

Tone Naroglav

Lansko poletje si bomo zapomnili predvsem po katastrofalni suši. Podobno muhasto vreme je pričakovati tudi letos, če je le verjeti napovedim vremenoslovcev. Kaj pa lahko sicer pričakujemo od letošnjega poletja? Kot kaže, ga bo večina spet preživela kar doma, saj vse plitvejši žepi ljudi ne dopuščajo več potratnih počitnic.

Zmago Jelincič, prvak SNS iz Gradišča: »Od letošnjega poletja ne pričakujem drugega kot ogromno dela, ko se človek enkrat vključi v politiko, ni več časa za drugo. O politiki bi dejal samo tole: Slovenija še zdaleč ni konstituirana tako kot bi morala biti. Vse bolj izgublja kredibilnost na Zahodu, in to zaradi prave, ki nas obdajajo.«

Tatjana Planinc, uslužbenka iz Barja: »Pričakujem kar največ toplih in vročih dni. Želela bi namreč, da bi bilo v novem Sladoletnem

vrtu, kjer delam, kar največ gostov in da bi prodali kar največ sladoleadov in sadnih kup. Pa teh je že zdaj veliko povpraševanje.«

Milan Kučan, predsednik Republike Slovenije iz Murgel: »Privatno in politično od letošnjega poletja pričakujem samo to, da ne bi bilo preveč suho. Sam se ne odpravljam nikamor.«

Tone Naroglav upokojenec iz Viča: »Rad bi videl, da bi se politične stranke združile, da jih ne bi bilo več toliko, tako da bi jih bilo moč lažje nadzirati in usklajevati v skupščini. Ker je poletje čas političnega mrtvila, se tega nadejam šele jeseni, po dopustih. Zame osebno bo poletje minilo v glavnem ob urejanju vrta na Gradišču nad Pijavo Gorico. To je moj konjiček. Prav zato že komaj čakam, da bodo na Gradišču zgradili vodovod.«

BRANKO VRHOVEC

ogledati rojstno hišo Cankarjeve matere in zaščiteno cerkev Sv. Kacijana. Tu vodijo številne označene planinske in izletniške poti.

Od Brezovice do Podpeči

Ta pot nas vodi mimo tipično barjanskih krajev kot sta Vnanje in Notranje gorice. V prvem se velja sprehoditi po Asičevi botanični poti, v drugem pa obiskati najvišjo barjansko vzpetino Plešivico (390 metrov). Le nekaj metrov stran od Podpeči je istoimensko jezero, ki je s 46 metri najgloblje v Sloveniji, poleti primerno za kopanje. Zanimive so tudi Ponikve med Preserjem in Dolenjo Brezovico, kjer je manjše kraško poplavno polje. Tu je tudi več kraških jam in brezen z največje več kot 200 metrov dolgo Ledeno jamo pod Planico. V bližnji okolici je veliko priznanih gostiln, možnosti za izlete je precej (Sv. Ana-484 metrov, Sv. Lovrenc-328 metrov, Sv. Jožef-439 metrov...). Ne pozabite obiskati edinega Polharskega muzeja Antona Debeveca v Kamniku pod Krimom (telefon 631-042).

Po zdravje na Rakitno

Smrekovi in jelkni gozdovi na 789 metrov visoki rakitniški planoti nudijo zdravilno okolje, veliko je možnosti za prijetne sprehode in počitek. V letnem času je možnost kopanja v jezeru. Z vodičem (zanj se dogovorite v Brunarici) se lahko podate na izlete kot so krožne poti okoli Rakitne, ogled rimskega zidu in čudovite jelke v Lapušni dolini, na kraški izlet v votlino Viharavica in k »ta visoki škali«, pa v podzemno Golobjo jamo s kapniki in jezerom... Okrepčilo si lahko privoščite v Brunarici ob jezeru, v gostilni Pri Logarju v penzionu Zahribec (tudi prenočišča - telefon 650-160) pa tudi v koči Polharskega društva Krim (ob poti na Rakitno).

Turjak z okolico

Turjaški grad je bil prvič omenjen že leta 1162. V njem je ohranjena protestantska kapela, pa znamenita grajska lopa, pred tremi leti pa je bila obnovljena grajska kapela, kjer je ob nedeljah bogoslužje. Tu je po obeležitvi 400 letnice zmage nad Turki - tudi stalna razstava. Na turjaškem pokopališču je grobnica turjaških grofov Auer-

Vabljev barjanski svet

Za sprehode se ponuja Ljubljansko barje, ki je najbolj tipično in največje barje v južni Evropi in žal danes v mnogočem ne kaže več svoje prvobitne slike in mnogo prizadevanj je namenjenih ohranjanju njegove flore in favne. Na njegovem najbolj značilnem delu v predelu Goričice in Bevk so še ostanki šotišč, na južni strani Babne gorice pri mostu čez potok Prošca pa opazimo širok nasip, nekdanjo rimsko cesto. V Črni vasi je ogleda vredna znamenita Plečnikova cerkev Sv. Mihaela z zvonom iz enojnega zidu.

Ribniki v Dragi in Kurešček

V dolini Drage so znani ribniki, ob katerih rastejo avtohtone rastline in gnezdi redke ptice. Če boste imeli srečo, lahko vidite redno vrsto orla belorepca ali pa zaščiteno želvo slednico. Zelo lepe sprehode pa tudi priložnosti za gobarjenje nudi planota Golega. Poznana izletniška in romarska točka je Kurešček (833 metrov), katerega ime spominja na turške čase tako kot kip Marije s turškim strahom v očeh v cerkvi Marije Kraljice miru. Izleti na bl izjni Mokerc (1059 metrov), proti Krvavi peči...

Krakovo, Trnovo, rimski zid

Krakovo in Trnovo predstavljata dve prostrani ljubljanski naselji tesno povezani z življenjem ob Ljubljani in njenim pristaniščem, ki je z vrhniško železnico zamrlo. Nizke hiše Krakovske ulice z zelenjavni vrtovi so živ spomin stare Ljubljane tako kot dve tam ohranjeni kamniti znamenji. Ena spominja na kugo izpred 400 let, druga na rojstvo slikarja sonca in luči Riharda Jakopiča (Krakovska 11). Tu je še znamenita Krakovska kapela s kipom matere z otrokom iz 13. stoletja (Emonska ulica). Arhitekturna znamenitost predstavlja kamniti trnovski most z zasajenimi brezami, piramidami in kipi Sv. Janeza. Zasnoval ga je največji slovenski arhitekt Jože Plečnik, ki je živel v Karunovi ulici - danes Arhitekturni muzej. In tu je še prelepa in tako opevana trnovska cerkev Sv. Janeza Krstnika, s katero so povezana imena Franceta Prešerna, Frana S. Finžgarja... Na isti strani kot Krakovo pa je Marije - po rimski besedi nurumir in ob njej je najobsežnejši spomenik rimske Emone, ostanek rimskega obrambnega zidu.

Cerkev v Dvoru in Kalvarija v Polhovem Gradcu

Ob izletih v Polhograjske Dolomite ne pozabite na ogled bisera kulturne dediščine gotske cerkve Sv. Petra v Dvoru (telefon župnišča 645-124). V samem Polhovem Gradcu je osrednja znamenitost polhograjski grad z znanim baročnim Neptunovim vodnjakom, stolpom z uro, stransko stavbo s sončno uro in starodavno lipo. Blizu je spomenik grofu Blagayu, ki je prvi našel znameniti Blagajev volčin. Župnijska cerkev Marijinega rojstva ima bogato dediščino in umetnina Farcijev, Lohra in Metzingerjev so vredne ogleda, prav tako tudi Ošteterjeva domačija (št. 33) - primer alpske arhitekture iz 16. stoletja. In nad krajem je kalvarija ali Stari grad, katerega začetki segajo v leto 1330. V prenovljeni kapeli - glori - je krajevni muzej (telefon 645-083).

Sv. Lovrenc ali Polhograjska gora

Zahodno od Polhovega Gradca se strmo dviga Pograjška gora (824 metrov) s cerkvico Sv. Lovrenca, katere

Sem ter tja po občini

začetki segajo v leto 1526, odtod je prekrasen razgled na okoliški hribovje vse do Triglava, Krna in Snežnika. Na domačiji Pri Logarju se lahko okrepčate in odpočijete.

Vabljev Črni vrh

Na drugi strani doline Božna se dviga črnovaško hribovje z istoimensko gorsko vasico (okrog 800 metrov). Tu so lepe izletniške točke in še lepši razgledi od Sv. Lenarta (826 metrov), Pasje ravni (1000 metrov), Špilj (840 metrov), Prosenovega griča (900 metrov). Ne pozabite se ustaviti na prijetnih kmetijah.

Izleti iz horjulske doline

Iz horjulske doline vodijo lepi izleti, bodisi na Koreno (729 metrov), kjer je v romanskem slogu grajena cerkev SV. Mohorja in Fortunata in kjer so prečudoviti razgledi, bodisi na Šentjošt ali pa na Planino. V Vrazdencu si velja

spergov. Turistično društvo ima organizirano vodniško službo, večje skupine se prijavijo na telefon 789-036 (gospa Lukanič) ali 781-151 (gospod Janežič). Okrepčate se lahko v gostilni pri Murnu, v gostilni Turjaški hram ali pa v grajski okrepčalnici. Še to. Če se ob pokopališču spustite v sotesko potoka Bajdišnice, se lahko v miru sprehodite in si ogledate prelepe slapove.

Dolina Iške

Sodi med naše največje soteske, polna je presenetljivih naravnih posebnosti. Tu je že za časa Rimljanov in kasneje Turkov potekala trgovska pot. Izlet v to dolino je primeren zlasti v vročih poletnih dneh. Od tu se povzpnete na Krim, peš poti vodijo na Krvavo peč, do partizanske bolnice Kravice, tu je konjerejski klub Krim (telefon 662-049), jahalna šola Vodopivec Ig (telefon 662-022) in v Iškem Vintgarju od 1. maja dalje obratuje Dom Iški Vintgar kjer si lahko pogasite žejo in kaj dobrega prigriznete.

4. JULIA OB 10. URI

Tek na Krim

Gora Krim kot znana izletniška točka nedaleč iz Ljubljane je bila dolgo časa nedostopna za civilne državljane Slovenije. Z umikom JA pa ima vse možnosti, da postane to kar je nekoč bila, torej cilj pohodnikov, ljubiteljev narave, pa tudi gorskih tekačev. K temu želi prispevati tudi športno društvo BiroPro iz Ljubljane, ki bo v nedeljo, 4. julija ob 10. uri, priredilo 2. gorski tek na Krim, ki bo šel za pokal Atletske zveze Slovenije za leto 1993 v gorskih tekih. Start bo v treh ženskih in treh moških kategorijah. Najboljši trije v kategorijah bodo prejeli medalje Atletske zveze Slovenije. Organizator je za udeležence pripravil tudi veliko lepih praktičnih nagrad, vsakega pa čaka prijetno presenečenje. Prijave so samo na dan tekmovanja in sicer od 8.15 do 9.30 na startu pri gostilni v Iškem Vintgarju. Tekmovanje bo v vsakem vremenu!

VELIKE LAŠČE

Kulturna peš pot Levstik - Stritar - Trubar

Pot je krožna, njen začetek je prepuščen popotniku. Pot lahko začnemo v Velikih Laščah, gospodarskem, kulturnem in političnem središču naše krajevne skupnosti, ki so znane po veličastni cerkvi Marijinega rojstva obkroženi s skupino trških hiš. Pred cerkvijo stoji Levstikov spomenik. V ohranjenem Levstikovem domu si lahko ogledamo spominske sobe treh velikih rojakov, kjer se bomo duhovno okrepčali. Za nadaljnjo pot pa se lahko telesno okrepčamo v lepo urejeni in po dobri kuhinji sloveči gostilni »Pri Kuklju«, ali pa v pizzeriji »pri Roku«, okrepčevalnici »pri Škafarju« ali pa v združnem bifeju.

Iz Velikih Lašč vodi pot na hrib sv. Rok. Cerkev so sezidali štiki menihi okoli leta 1550. Bila je večkrat prenovljena, prvič 1732 v zahvalo, ko je v naših krajih prenehala razsajati huda živalska kuga. Tu sta stali košati lipi, pod katerima je Levstik učil svoje rojake zgodovine in narodnega gospodarstva. Današnja oblika je cerkev dobila po drugi svetovni vojni.

Pot nas vodi naprej v vas Srbotnik in čez konjsko dolino pridemo v Dolenje (Spodnje) Retje, rojstni kraj Frana Levstika, literarnega teoretika in mladostloveca. Ogledamo si spominsko ploščo Levstiku, stoletno lipo, pod katero je Močilar Levstiku marsikaj povedal in Iljev kozolec, pod katerim je pisatelj napisal povest Martin Krpan.

Pot nas vodi naprej v nekdanje stiške posesti. Skozi prijetno hladen in temen gozd Ojstrico preko Podkraj pridemo na Podval, najvišjo točko naše poti. Odtod je ob lepem vremenu prelep panoramski razgled. Na severu vidimo Karavanke, Kamniške Alpe ter litjske hribovje, na vzhodu začetek Male gore, na jugu vidimo hribovje Velike gore s Travno goro, Slemenam in v ozadju na jugozahodu mogočen Snežnik, naprej nam pogled plava po Bloškem hribovju na zahodu, krožni razgled končamo s pogledom na Mokro hribovje, Triglav, Kurešček in Ahaca. V nočnih urah se vidi sij Ljubljane.

Pod Podnalom je stisnjena Dvorska vas z značilno razporeditvijo hiš. Tu so imeli štiki menihi svoj dvor, odtod tudi ime vasi. Znana je po baročni cerkvi Janeza Krstnika, ki datira iz leta 1722. V okolici vasi so številni vodni izviri. Po ljudskem izročilu ima voda iz nekaterih izviror zdravilno moč in poseben okus, zato so si umirajoči želeli izpitati nekaj požirkov vode iz izvira

v Gabru. V novejšem času se v vasi močno razvija smučarski skakalni šport.

Za vasio se pot nadaljuje preko čudovitih polj in njiv na Malo Slevico, kjer je križišče poti. Ena pot se odcepi v Dvorsko vas, druga v Velike Lašče, tretja k sv. Gregorju, četrta na Karlovo, peta pa na Veliko Slevico. Na tem križpotju so v 12. stoletju stale vislice. Pravijo, da se še danes včasih mimoidočemu primeri, da občuti sevanje nekdanjih grozot.

Pot nas vodi naprej na legendarno Veliko Slevico. Skozi vas je v prejšnjih časih vodila glavna dolenska trgovska pot k morju. Na hribu nad vasio kraljuje Marijina cerkev, znana po enem najlepše pozlačenih baročnih oltarjev na Slovenskem. Cerkev je znana tudi iz turških časov, na pragu stranskega vhoda je še danes vidna sled »turškega kopita in biča«. Odtod je prelep razgled na Slemenam, Karlovo dolino in Lužarje.

Za cerkvijo zavije pot v čudovit gozd, kjer pridemo do križpotja; spustimo se po ovinkasti cesti do Podsmreke, kjer je zagledal luč sveta prvi slovenski stilist in svetovljani Josip Stritar. V lepo urejeni vasi s čudovitim razgledom na dolino gospoda Mirodolskega si lahko ogledamo Stritarjevo kaščo, na steni nove hiše pa je vzdignjena spominska plošča s Stritarjevim reliefom. Ko zapustimo Podsmreko nas pot vodi po razgibani pokrajini preko njiv, polj in gozdov, kjer se nam nudi čudovit razgled na sv. Primož in Veliki Osolnik s cerkvijo sv. Lovrenca. Mimo lepih vasic Brankovo, Opalkovo, Hrustovo, Hlebče, Jakičovo, Grm in Kukmake prispejemo na Rašico. Tu se je v »tasrednjem mlinu« rodil oče slovenske kulture Primož Trubar. Prišli smo na Trubarjevo domačijo, ki jo sestavljajo spominska soba, kašča, galerija, skeden, mlin, žaga, krčma in čudovito naravno okolje za katerega poskrbi reka Rašica. Tu nekje je taboril turški blisek, ki je srdito napadel Turjačane in ker gradu ni zavzel je iz srda Rašico zažgal. Danes pa je to spet zgledno urejena vas (ki se ponaša z Blagajano). Po štirih urah hoje in nekoliko daljšem počitku na Rašici se polni vtisov vrnemo preko Pušč in sv. Trojice na začetek naše poti v Velike Lašče. Vsi, ki boste prehodili kulturno pešpot, boste pritrtili Stritarjevi misli:

»Dežela slovenska ima mnogo lepših in rodovinejših krajev nego je laški, vendar, ko bi jaz prišel še kdaj na svet in ko bi mi bilo dano na voljo, kje hočem ugledati beli dan, ne vabil bi si drugega rojstnega kraja.«

